

כאמרם ז"ל נהוג נשיאתך ברמה.
און מברויך צו הארווען ממתיק צו
זיין די דינים גראד און גלאט זיי
זאלין גאר נישט חל זיין. [הרואה
אתה את השעון מפרקים אותו
מצחצחים אותו ומרכיבים אותו
בחזרה זה הכוונה תקיעה (פשוט)
שברים לשבור אחר כך שוב תקיעה
(פשוט) אבל ובהקהיל את הקהל
אם אתה מנהיג קהל תתקעו ולא
תריעו, צריך להתיישב לא לשבור
את הקול כאמרם ז"ל נהוג
נשיאותך ברמה וצריך להתייגע
להמתיק שיהיו הדינים ישר וחלק
שבכלל לא יחולו] ונתן לו רבינו
הקדוש מתנת דרשה הספר הקדוש
תומר דבורה מהרמ"ק זכותו יגן
עלינו ואמר לו תומר (תאמר)
זאלסט זאגען דבורה. גוטע דבורים
וסמך אותו בשתי ידיו הטהורות
(פאר וכבוד):

רבינו רב שר שלום מבעלזא

ביחוד היתה הידידות בין רבינו
הקדוש ובין רב שר שלום הגאון
הקדוש מבעלזא זכותו יגן עלינו
ששלחו אחד לחבירו פריסות שלום
בכל עת ההזדמן. וסיפר הרב ר'
חיים בן הרב הצדיק ר' זיינוויל
מסטרעטין זכר צדיק לברכה
ששמע מפי החסיד ר' אלימלך
מטלוסט ז"ל שדרכו היה להיות

אז החל אורו של רבינו הקדוש
מזידיטשוב זכר צדיק לברכה
להתגלות:

ביום חתונתו

כן בא לפניו הרב הגאון הצדיק ר'
שלמה ממונקאטש זכר צדיק
לברכה לפני חתונתו להתברך ממנו
ועכבו רבינו אצלו יום החופה והיה
החתונה באיחור יום אחד. ומדי
היותו אצל רבינו הקדוש כבדו
בכוס קאווע ונתנו בידו והיתה
הקאווע רותחת ורבינו אמר לו
שתה שתה ובשתייתו נכוותה
לשונך ואז ברכו רבינו הקדוש כי
שום חוש מהחמשה חושים לא
יטרידהו מעבודת ה' וכן נתקיים
אצלו כמפורסם לכל אשר
הסתופפו בצלו. ולקח רבינו
הקדוש בידו המורה שעות שלו
ואמר להגאון הקדוש ר' שלמה זכר
צדיק לברכה זעהסט די דאס
זייגערל מען צי נעמט עס. מען
פיצט עס אויס. און מען שטעלט
עס צוריק צוזאמען. דאס איז די
כוונה פון תקיעה (פשוט). שברים
תרועה צו צו ברעכין. און דער נאך
ווידער א תקיעה (פשוט) גראדי
נאר ובהקהיל את הקהל אז מען
איז א מנהיג איבבר קהל תתקעו
ולא תריעו דארף מען ביי זיך זיין
גראד נישט אלץ צו בראכין

מדי שנה בשנה בבעלו על ראש השנה ואחר כך אצל רבינו בפרעמישליין ^{אוצר החכמה} והנה דרכו של הרב הקדוש ^{אח"ת 1234567} מבעלו ^{אח"ת 1234567} זכר צדיק לברכה היה לומר לפני תקיעת שופר דברי תורה ומוסר בהתלהבות עצומה ופעם אחת התחיל הרב הקדוש מבעלו לספר לפני תקיעת שופר נסי יציאת מצרים באמרו הפסוקים שכתוב בהם ששלח השם יתברך את משה לגאול את ישראל ופרעה שאל מי ומי ההולכים והשיב לו משה רבינו עליו השלום בנערינו ובזקנינו נלך בבנינו ובבנותינו בצאננו ובבקרנו נלך (שמות י' ח') והשיב פרעה יהי כן ה' עמכם כאשר אשלח אתכם ואת טפכם וכו' עד כי קרא פרעה אל משה ויאמר לכו עבדו את ה' רק צאנכם ובקרכם יוצג גם טפכם ילך עמכם ויאמר משה גם מקננו ילך עמנו לא תשאר פרסה כי ממנו נקח לעבוד את ה' אלהינו מיד התחיל ובירך לשמוע קול שופר ותקע והתפלל כדרכו בקודש ויהי לפלא ושום איש לא הבין כוונתו הקדושה מה ענין ספור זה ופסוקים אלו בראש השנה לפני תקיעת שופר בכל זאת החרישו ולא הרהיבו בנפשם לשאול פי קדשו:

והנה אחרי ראש השנה נסע הר' אלימלך הנ"ל כהרגלו לפרעמישליין ^{אוצר החכמה} לרבינו הקדוש. ומיד כאשר דרך על מפתן רבינו אמר לו רבינו אלימלך אמור לפני התורה שאמר הרב מבעלו לפני התקיעות. ויספר הר' אלימלך כי הרב הקדוש מבעלו קרא הפסוקים מענין יציאת מצרים שפרעה אמר מי ומי ההולכים וכו' וכי כל האנשים ששמעו דברות קדשו השתוממו באין מבין כוונתו הקדושה. והתחיל רבינו הקדוש להפליא את התורה של הרב מבעלו איך

שבחכמה עמוקה בקע רקיעים הסיר גזירות חמורות מישראל בהראותו בדבריו הקדושים לפני השם יתברך אבא איך כתוב בתורה שכל ישלוט בהם כל רעה ובראות רבינו הקדוש כי הר' אלימלך אינו מבין כלל מה הוא שח אמר לו הנה אפרש לך כוונת הרב מבעלו דע כי בשנה ההוא היה בראש השנה קטרוג גדול על ישראל רחמנא ליצלן והיתה גזירה על בני ישראל הקטנים אבל הרב מבעלו לא הסכים לזה כי המה יתגדלו ויעבדו את ה'. וחפצו לגזור כליה על בהמותיהם של ישראל.

מווערט געזונד נו זאל מען שוין געזונד זיין [בסוף אתה מוחל נו תמחל כבר, בסוף הרי מבריאים נו, שנהיה בריאים כבר]. וביחוד התקשר עצמו רבינו הקדוש עם אור ישראל קודש הקדשים רבינו הגדול ר' ישראל מרוזין זכותו יגן עלינו. עוד טרם שהכיר אותו פנים אל פנים מדי היותו מעבר לגבול ברוסיה דיבר עליו נפלאות. וכאשר הרגיש ברוח קדשו שהרב הקדוש מרוזין זכר צדיק לברכה הוא בצרה שמחמת עלילות נתפס במאסר הצטער עצמו רבינו מאוד וכד רחימתין הי' עזיזא אפותיא דמטתי הוי שכיב כל הזמן שהיה רבינו הקדוש מרוזין זכר צדיק לברכה בצער לא שכב^{עצמו} במטתו כי אם על חודו של הקרש אשר בצדי המטה. והוא שהתקין לו להרב הקדוש מרוזין זכר צדיק לברכה איש שיעבירו הגבול מרוסיה לעסטרייך. והמעשה שהיה כך היה:

מקטני אמנה

בעיר סוטשאווא (שאטץ) שהיא כעת ברומעניען היה איש אחד ושמו היה נתן שמעון. והיה האיש ההוא בלתי זהיר במצות וגם בעל עבירה רחמנא ליצלן ובכלל מקטני אמנה אבל אשתו נסעה כפעם

וגם לזה לא הסכים כי ממנו נקח לעבוד את ה' כן המתיק הרב הקדוש מבעלו הדינים באמירת הפסוקים אלו בדרך וכוח בין פרעה הרשע הס"מ ובין משה רבינו עלינו השלום צדיק הדור עד שהעביר רוע הגזירה גם מבהמות ישראל בסיימו כי ממנו נקח לעבוד את ה' אלקינו. ודע כי לאשר לא כלל רב שר שלום העופות בדבריו הקדושים יהי בשנה זו מגיפה בעופות שמהם לא נתבטלה הגזירה. וכן היה שבאותה שנה היה חולי בין העופות ובשום אדם ובהמה לא נגעה חס ושלוש:

קשרי רבינו עם שאר צדיקי

הדור

והתקשר עצמו רבינו הקדוש עם כל צדיקי דורו ושלח להם כפעם בפעם מנות מזכרת ידידות ולסגולה כמו לרב הקדוש ר' מענדלי מרימנוב זכותו יגן עלינו שפעם אחת התחיל רגלו לכאוב שלח לו רבינו מאפה תנור (לעקיך) משלו וציווה שיאכל ממנו פרוסה בכל יום עד ערב פסח ותהי לו רפואה שלימה. וכדרכו בקודש אמר רבינו הקדוש בלשון הכתוב הללוהו בתוף ומחול רבש"ע דער סוף איז דאך אז דו ביזט מוחל נו זיי זשע שוין מוחל דער סוף איז אז

בפעם לרבינו הקדוש וביקשה שיבטיח לה שיהי' לה בנים אמר לה רבינו מפני מה לא בא בעלה אלי אמרה האמת שבעלה מאנשי הזמן ואינו מאמין בצדיקים אמר לה רבינו תאמרי לבעלך שיבא אלי ותני לו הסימן שעשה איזה מעשה בגאלאץ באותו יום ובאותו מקום. האשה נסעה לביתה ואחרי עבור איזה ימים בא בעלה מגאלאץ והציקה לו שישע לרבינו לפרעמישליין ופער פיו בשחוק על שאלתה. אז אמרה לו דע שכבר הייתי אצל הצדיק והוא ציווה שתבוא בעצמך וסימן שבאותו יום ובאותו מקום עשית אותה מעשה בגאלאץ. כשמוע בעלה אלו הדברים אחזתו רעדה ונתלבנו פניו ביודעו ששום ילוד אשה לא ידע מזה והתחיל לחשוב איך ליסע כי התבייש מרעיו אנשי הזמן. אז שכר עגלה ואמר שנוסע ללבוב ובא לפרעמישליין לפני רבינו ונתן לו שלום. שאל אותו רבינו מאין אתה אמר לו משאטץ. שוב שאל אותו מה אתה עושה פה אמר באתי לרבי שיחי' אמר לו רבינו הלא אמרת שאתה נוסע ללבוב לזאת תסע לביתך ותשכור עגלה לפרעמישליין ותאמר לכל שאתה נוסע לר' מאירל והוכרח לעשות כן ובא שנית לפני רבינו הקדוש.

וכאשר הציע לפניו בקשתו התחיל רבינו לצעוק בקול גדול עתה באת אל מאיר הלא משוקע אתה בעוונות ופשעים עד למעלה ראש זכור מה עשית ביום זה עשית עבירה זו ובלילה עבירה זו ופרט לפניו כל מה שעשה כאלו היה עומד שם. התחיל נתן שמעון לבכות ואמר הנני רוצה לעשות תשובה ויאמר לי רבינו הקדוש דרכי התשובה למעני לתקן עוונותי המרובים. אז אמר לו רבינו דע נתן שמעון אתה הנך דר אצל הגבול והנך מכיר ויודע כל השבילים מהתם להכא להעביר הגבול תדע שיבא א יוד א יוד (נצעק בקול גדול א יוד) הקדוש מרוזין דער גרויסער דודיטש ישב בבית האסורים ומאיר ישב על חודו של המטה מאיר כבר שבר כל עצמותיו ועתה הנה באה העת שצריכים להציל אותו צדיק ונצרך איש שידע להעבירו הגבול ועל כן קבל עליך עבודה קדושה זו ובנשאך אותו גוף קדוש יהי' לך תקון לגופך ונשמתך. בשמחה קיבל עליו נתן שמעון עבודה זו והעביר את רבינו הקדוש מרוזין את הגבול וכנודע הבטיח לו הרב הקדוש מרוזין באמצע הדרך עוה"ב. ואחר כך חזר לפרעמישליין לאמר לרבינו הקדוש כי עשה שליחותו. וישאלהו

כיון שאני נוסע בעגלה הרתומה אך
סוס אחד יודע אני שלא יוכל
להוציא העגלה מבוץ וטיט. ובהכרח
זהיר אני שלא תשקע בהם עגלתי:

דרך המלך

וכאשר היה רבינו הקדוש מרוזין
אחר כך בצער כי מלכות רוסיא
דרשה ממלכות עסטרייך שתשלח
אותו בחזרה לרוסיא והדבר בא
לפני הנציבות הראשית בווינא
שעליהם היה להכריע בדבר אם
לעשות רצון ממלכה גדולה

שבשכונתה או כרצון המשתדלים
בעד רבינו הקדוש מרוזין זכותו
יגן עלינו בא פעם אחת לפני רבינו
הקדוש מפרעמישליין איש אחד
משטשעריץ שהיה חשוך בנים לא
עלינו ונסע תמיד לרבינו והבטיחו
שיהי' לו בנים. ובאותו זמן בא
האיש ההוא לשבות אצל רבינו
עוד פעם אחת לאחר השבת אמר
לו רבינו הקדוש הנני שולח אותך
לסאדיגורא להצדיק מרוזין ושם
יהי' לך ישועה ופתח את התיבה
משלחנו ולקח משם מפתח אחד
ופתח הארגז ולקח משם חלה
אחת מיי"ב חלות שלו ואמר
להאיש ההוא הנני נותן לך סימן
שתהיה נאמן לצדיק מרוזין תתן
לו החלה הזאת ותאמר שהיא
מיי"ב חלות שלי. ואחר כך אמר

רבינו מה עשה הרוזינער מדי העברת
אותו. אמר נתן שמעון היה מנגן שיר
למעלות אשא עיני אל ההרים מאין
יבא עזרי עזרי מעם ה' עושה שמים
וארץ. ויאמר רבינו אמת כן היה.
ויספר לו נתן שמעון שהרב הקדוש
מרוזין זכר צדיק לברכה הבטיח
לו עוה"ב אמרו לו רבינו הקדוש
אם הבטיח לך הרוזינער דער
גרויסער דוידטש בטח יהי' לך
עוה"ב ונעשה האיש בעל תשובה
גדול:

זהיר שלא להכנס לבוץ

כבא הרב הקדוש מרוזין זכר צדיק
לברכה לגאליציען נסע ללבוב
במרכבתו הרתומה לארבעה
סוסים ונח באכסניה שבכפר
דעמביני על דרך המוביל ללבוב
שמה בא רבינו הקדוש לקבל פניו.
והנה רבינו נסע כדרכו בעגלה
פשוטה הרתומה לסוס אחד
ובבואו אמר לו הרב הקדוש מרוזין
מאין אתם ומה מעשיכם השיב לו
רבינו אני מפרעמישליין והנני גבאי
צדקה מקבץ כסף ומחלק לעניים.
אמר לו הרב הקדוש מרוזין אני
נוסע עם עגלה רתומה לארבעה
סוסים בכדי שאם תבא העגלה
בבוץ וטיט יוכלו להוציאה מהר
ואתם למה אתם נוסעים בעגלה
הרתומה לסוס אחד. השיב רבינו

להאיש ההוא הנני נותן לך עוד
סימן שתאמר לצדיק מרוזין
שהוא הולך בדרך המלך ואני
הולך במסילה ואחר כך מגיעים
אנחנו אל מקום אחד. וכאשר
חפץ האיש ללכת אמר לו רבינו
הקדוש אתן לך עוד סימן זה
ארבעה עשר שנים שאתה נוסע
אלי יש לך אצלי חזקה שבכל
פעם שתשובות אצלי אתה מנגן
בשבת הזמר יום זה מכובד לזאת
הנני מזהיר אותך אשר מיד מדי
בואך להצדיק מרוזין באיזה יום
שיהי' גם באמצע השבוע תנגן
לפניו כל הזמר יום זה מכובד :

מאיר'ל מפרעמישליין שלח אותי
אליכם שתבטיחו לי בנים ושלח
לכם סימן חלה אחת מייב חלות
שלו. מיד פתח הרב הקדוש מרוזין
תיבה שהיתה בשלחנו ולקח משם
מפתח ופתח הארגז שהיה בחדרו
והניח החלה בארגז. אחר כך אמר
האיש עוד סימן שלח מורי שהוא
כי הוא הולך במסילה ואתם בדרך
המלך ואחר כך שניכם מגיעים
למקום אחד, ועוד סימן שלח
והתחיל לנגן בקול רם זמר יום זה
מכובד מכל ימים עד שסיים. כל
העומדים התחילו בשחוק כי היה
מגוחך בעיניהם שבאמצע השבוע
יזמר איש יום זה מכובד. ופני הרב
הקדוש מרוזין זכר צדיק לברכה
האירו ואמר להאיש השליח איני
יודע מה הוא רוצה ממני ולמה
שולח אלי סעו לביתכם לשלום כי
כבר נושעתם. ובאותו יום נגמר
בווינה שיוכל הרב הקדוש מרוזין
להשאר באוסטריה כרצון רבינו
וזאת היתה כבודת אותו היום.
והאיש שב לביתו ונושע בבנים
ובכל טוב :

צדקתו עומדת לעד

כך היתה אהבתם תקועה בלבבם
והיו בקישור תמידי כל ימי חייהם
עלי אדמות. כל אחד מצדיקי הדור
אלו עבד עבודה תמה על פי דרכו

ונסע האיש ההוא לסאדיגורא ובא
שמה באמצע השבוע תיכף אמר
להגבאים שיש לו שליחות להרב
הקדוש זכר צדיק לברכה מרבינו
ר' מאיר מפרעמישליין. בשמעם
שמחו על זה כי ביום ההוא הי'
הרב הקדוש מרוזין בצער על שלא
הוכרע עוד לטובה בקשתו להשאר
בעסטרייך כשמעם שבא איש עם
שליחות מהרב הקדוש
מפרעמישליין ידעו כי תהי' לו
למשיב נפש והניחוהו מיד לכנוס
וגם המקורבים נכנסו כולם לחדר
הרב לשמוע השליחות. וכאשר
הגיש האיש ונתן שלום להרב
הקדוש מרוזין אמר מורי הרבי ר'

לו מעות לקנות סוס ורכב. ויאמר רבינו לאשה הנצבת לפניו בין אהער האסט די געפיהרט אוער האט געטראגען [עד היום את הנהגת והוא סחב] עתה תנו לו מעות לקנות סוס ורכב וועט ער פיהרען און די וועסט טראגען. [והוא ינהג ואת תסחב] האשה מלאה אחרי דבריו הקדושים ונפקדה בזרע של קיימא כאשר הבטיח לה. כן נודעים הרבה דברים נפלאים שנתקיימו ברכותיו של אותו צדיק והוא רבינו הקדוש לא נהנה ממעשי ניסים כי כל אשר קיבל מהמבקשים חלק לצדקה וכאמרו לרבינו הקדוש מרוזין זכותו יגן עלינו גבאי צדקה אני מקבץ כסף ומחלק לעניים:

משהו חמץ בפסח

ועוד במצוה אחת הפליג רבינו מאוד בזהירותה. חומרות שאין לשער ואין להעריך החמיר על עצמו בזהירותו ממהו חמץ בפסח. הנה נודעו דברי מרן האריז"ל שמי שנוהר ממהו חמץ אין חטא בא על ידו שמקורו בזהר הקדוש פרשת כי תצא רפ"ב ע"ב ברעיא מהימנא מאן דנטיר לון מחמץ ושאר גופי נטיר מיצר הרע לתתא ונשמתא לעילא ואיתמר ב" לא יגורך רע בגין דהא אתעביד

ושורש נשמתו. וכבר הזכרתי דברת קדשו של רבינו שאמר מה ביני לבין הרב מרוזין עליו נאמר הון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד אף כי הון ועושר בביתו עם כל זה צדקתו עומדת לעד אבל עלי מאיר נאמר פזר נתן לאביונים וצדקתו עומדת לעד כי במדת הצדקה הפליג מאוד מאוד וכל אשר לו פזר לעניים. וגם כבא אליו איש עשיר בבקשה מיד אמר לו תן לפלוני ופלוני סכום שקצב ותהי' לך ישועה:

פוקד עקרות

פעם אחת באה לפניו אשה אחת עקרה בבקשתה שיתפלל רבינו עלי שתפקד בזרע של קיימא ואמרה לו רבי איך פיר נאך סדר נשים [אני עדיין מקיימת סדר נשים] ויש לי תקנה להבנות. אדהכי אתא האי גברא נושא סבל זקן ויבך לפני רבינו היות כי בימי נעוריו בהיות כחו במתניו הי' נושא כל המשאות על כתפו ומזה הי' מרויח כדי פרנסתו ועתה לעת זקנתו כשל כח הסבל לשאת משאות וע"כ הוא בעוני גדול רחמנא ליצלן ואם היה לו סוס ורכב שיוכל להעמיס כל המשאות על העגלה היה יכול להרויח ולפרנס בני ביתו אבל הוא עני ואין

תנ"ך דברי הימים

גופי קודש ונשמתיו קודש קדשים ואיתמר ביצה"ר וכל זר לא יאכל קודש (ויקרא כ"ב) והזר הקרב יומת (במדבר א') עד כאן לשונו. וקיים בזה רבינו מצות שאל אביך ויגדך זקנך ויאמרו לך כי כן השיבו מן שמיא לזקיננו רבינו הקדוש ר' יעקב ממרויש זכר צדיק לברכה מבעלי התוספות מצוות חמץ הרי היא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל כולם וקבלוה עליהם באהבה ובחיבה ובריעות והחמירו בכללי ופרטי הלא תראה שהחמיר בה הכתוב בבל יראה ובל ימצא משא"כ בשארי איסורים שבתורה חוץ מעבודה זרה שכתוב בה לא תביא תועבה אל ביתך וכל המאריך בדקדוקיהם מאריכין לו ימיו ושנותיו עד כאן לשון התשובה לרבינו יעקב ממרויש ראש משפחת רבינו הקדוש וכן הפליגו אבותיו בזהירות מצוה זו המה הרב הקדוש ר' מאיר הגדול ובנו הרב הקדוש ר' ארון ארי' זכר צדיק לברכה ובמדת אבותיו הקדושים דבקה נפשו של רבינו ותהי לפלא זהירותו המופלגת ממשוהו חמץ.

הנהגותיו המיוחדות בפסח

בערב פסח הפקיר כל כלי החמץ שהשתמשו בהם כל השנה. לא

מכר הכלים כי אם הוציאו לחוץ כל הקדירות הקערות הכפות וכל כלי התשמיש והניחם הפקר ממש ואנשי המקום לקחו להם מהם ככל אשר בחרו ורבינו קנה לפסח כלים חדשים שבהם השתמשו גם לאחר הפסח כל ימות השנה עד הפסח הבא שהפקיר גם אותם ככה עשה מדי שנה בשנה. כל באי ביתו במשך כל ימי החג הוכרחו להיות מלובשים בבגדים חדשים שלא השתמשו בהם בימות השנה. גם הנכרים שבאו לחטוב עצים לפסח ציווה ללבוש בגדים חדשים גם קרדום חדש נתן לכל אחד. הכירה היתה בימי הפסח בחוץ לא חפץ להשתמש בשום הכשר כירה פן לא יהי הכשירו כתשמישו ולכן חפרו בחצרו בור בקרקע בתולה ושם הדליקו אש ועליו ערכו הקדירות עם תבשילי פסח. וגם אחרי הפסח לא בא שום דבר חמץ לבית רבינו הקדוש עד שבועות. גם החלות לשבת נאפו מקמח של מצות אפויות. כאלו וכאלו חומרות נפלאות להזהר ממשוהו חמץ בהא איתעביד גופי קודש ונשמתו קודש הקדשים כדברי הזוהר הקדוש:

קדושה מביאה לידי רוח

הקודש

וכיון דאיתעביד גופי קודש ונשמת^{אוצר החכמה} קודש הקדשים הן כבר אמרו רבותינו הקדושים כי קדושה מביאה לידי רוח הקודש^{אוצר החכמה} (עבודה זרה דף כ' ע"ב) ובכן לא נפלאה היא אשר אבותינו ספרו לנו מרוח קדשו של רבינו שנגלה לכל באי ביתו שממש כל סתום לא עממוהו ודבר אלהים אמת לא זו מפיו. ונתקיים בו אשר אמרו חכמינו זכרונם לברכה כי גדולים צדיקים יותר ממלאכי השרת (סנהדרין דף צ"ג ראש ע"א) דאלו מלאכים אינם יודעים מחשבה שבלב (כמבואר בזוה"ק פ' וירא דף ק"א ע"ב ועיין בנצוצי אורות על הגליון שם ובבאורי הגר"א מוילנא לאורח חיים סוף סימן ק"א והגהות הגאון הרב צבי חיות לשבת י"ב ע"ב מה שהביא מאלי' רבא) ואלו רבינו היה מרגיש במחשבת כל איש שבא לפניו והרהורי לבו ופעם אחת בא לפניו הרב הגביר התריף ר' אהרן דאהל מפרעמישלא שהיה מתנגד גדול אך היה לו שותף במסחרו שהיה נוסע תמיד לרבינו לפרעמישליין. ופעם אחת עמד מסחרם במצב רע אמר לו השותף לר' אהרן שמע לעצתי נסעה ונלכה עד איש האלקים הרב

רבי מאיר ויאמר לו ר' אהרן מה בצע כי נסע אליו ומה נוכל לקבל ממנו הוא אינו יודע יותר רק להעלות עשן במקטרתו ולשאוף אבק הטאבאק אל נחיריו ולשתות יי"ש. אך השותף הנ"ל לא הרפה ממנו ויפצר בו מאוד ויעתר אליו ויסעו שניהם יחדיו לפרעמישליין. וכאשר אך דרכו רגלם על מפתן בית רבינו הקדוש אמר להם בזה הלשון מאיר אינו נותן שלום מאיר אוהב להעלות עשן ולשאוף אבק טאבאק ולשתות יי"ש ולא נתן להם שלום. אחר כך קרא אותם אליו ויאמר לו בדין לא הייתי צריך לתת לו שלום רק חס אני על תורתו כי הוא לומד תורה לשמה. ואז ראה ר' אהרן כי רוח אלקים בקרבו ומני אז דבקה נפש ר' אהרן ברבינו (עשר עטרות):

הגאון הרב יוסף שאול נתנזון

ופעם אחת עבר דרך פרעמישליין מרן הגאון המפורסם מוהר"ר יוסף שאול נתנזון זכר צדיק לברכה שבעודו אברך סמוך על שלחן חותנו בלבוב נסע דרך פרעמישליין לבערזאן לקיים מצות כיבוד אביו הגאון מוריני ורבינו הרב רבי ארי' לייבוש נאטינזאהן זכר צדיק לברכה מחבר ספר בית

בפרהסיא שצריך להמלצה
שבוודאי עשה תשובה. ועל אתר
לא היה ביד מרן הגאון ר' יוסף
שאל זכר צדיק לברכה מה
להשיב:

המאמר

פתח רבינו ואמר מאיר יגד לכבודו
תירוץ הגון. באמת תלמיד חכם
אמיתי לא יעשה עבירה רק יצויר
שתראה את התלמיד חכם כשאינו
עוסק בתורה והרי בעיניך הוא
עובר עבירה אחרי שיושב בטל בלי
תורה. ועל זה אמרו חכמינו
זכרונם לברכה אל תהרהר אחריו
כי בוודאי עשה תשובה הכוונה
שרבינו החוזה מלובלין זכותו יגן
עלינו בעת פתחו הגמרא ללמוד
אמר מקודם רבש"ע אפשר כתוב
עלי חס ושלוש מה לך לספר חוקי
הנני מקבל עלי לעשות תשובה
מעתה וכן עשה בכל פעם קודם
שישב ללמוד. והנה לרבינו מלובלין
היה די רק הרהור תשובה אבל
לאיש כמוני אינו די בהרהור
תשובה בלבד רק צריך אני לזה זמן
רב לצמצם מחשבתי לקבל עלי עול
מלכות שמים קודם הלימוד. וזהו
כוונת חכמינו זכרונם לברכה אם
ראיתי תלמיד חכם שעבר עבירה
דהיינו שנתבטל מדברי תורה אל
תהרהר אחריו דשמא עשה אז
תשובה וסיימו חכמינו ז"ל שמא

אל שדר בבערזאן. וכאשר כבר
שמע הגאון ר' יוסף שאל זכר
צדיק לברכה שמע רבינו הקדוש
שספרו לו אנשי אמונים מרוח
הקודש גלוי שנראה אצלו כל שעה.
חפץ לסור אליו לתהות על קנקנו
ובבואו לחדרו מצא את רבינו
הקדוש יושב אצל שלחנו הטהור
ושום ספר לא היה פתוח לפניו.
מיד הרהר רבינו הגאון ר' יוסף
שאל זכר צדיק לברכה שהיה
מתמיד גדול בלמודו ולא הלך ד'
אמות בלא תורה איך יתכן שאיש
שיושב בטל מבלי לעסוק בתורה
יזכה לרוח הקודש, וכאשר ניגש
אליו ונתן לו שלום אמר הרב
הקדוש ר' מאיר אליו יונגערמאן
איהר זענט דער מחבר פונים
מפרשי הים [אברך], האם אתה
המחבר של ספר מפרשי הים]
אבקשהו שיאמר לי פירוש דברי
חכמינו ז"ל בגמרא (ברכות דף
י"ט) אם ראית תלמיד חכם שעבר
עבירה אל תהרהר אחריו כו' שמא
עשה תשובה והקשו שמא עשה
תשובה ס"ד ותרצו אלא וודאי
עשה תשובה שזה יפלא אחרי
שאיירי בתלמיד חכם שהוא בטח
ירא ה' איך יצויר שאדם כזה
אשר חכמינו זכרונם לברכה
הקדושים קראוהו תלמיד חכם
יעבור חס ושלוש עבירה ובפרט

שהוכרח להטריח מלאכים בשבילו. אמנם ידוע כי מכל מצוה שאדם עושה נברא ממנו מלאך כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה באבות העושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד וכתבו הספרים הקדושים שזה הוא המלאך הנברא מעשיות המצוה ואלו המלאכים המה באמת מעשי ידיהם של הצדיקים והם עומדים על הפקודים לשמוע בקול דבריו של הצדיק ולעשות ככל אשר יצוה עליהם ואותן המלאכים שלח יעקב אשר הוא עשאו ויכוננם במעשי צדקותיו. וסיים רבינו גם אצלי עומדים תמיד המלאכים שנבראו ממעשי והם אומרים לי כל דבר וחש עתידות למו (וכדברי רבינו הקדוש מבואר בשער היחודים להאריז"ל פ"ב דף ב' ע"ב וע"ד עיי"ש):

אם אין קמח אין תורה

פעם אחת בא לפני רבינו אדם אחד ובכה לפניו כי הוא מחוסר פרנסה, לא עלינו, התחיל רבינו לדרוש ממנו על התנהגותו אם הוא קובע עתים לתורה, ויען האיש כי אין דעתו מיושבת ללמוד לאשר הוא מחוסר פרנסה, לא עלינו. אמר לו רבינו הן אמרו חכמינו זכרונם לברכה (אבות פ"ג) אם אין תורה

סלקא דעתך אלא ודאי עשה תשובה קודם לימודו (דעת זקנים) וסיפר הגאון ר' יוסף שאול זכר צדיק לברכה שאחרי כן שאל בעצתו להיות שמציעים לפניו רבנות בעיירה קטנה אחת אם לקבל אותה. ענה רבינו ואמר שיחכה בלבוב לאשר אויף אייך יונגערמאן ווארט א גרויס רבנות [עליך אברך מחכה רבנות גדולה] וכן היה שבזמן קצר אחרי כן נתקבל הגאון ר' יוסף שאול זכר צדיק לברכה לאב בית דין דקהילת לבוב. כן נודע שם קדשו של רבינו בכל שדרות עם ישראל כלאנשים פשוטים כלחסידיים ואנשי מעשה וכן לגדולי התורה וההוראה וידעו כל ישראל כי נאמן דבר ה' בפיו ומדבריו לא ישוב דבר ריקם:

נסתלקה רוח הקודש מישראל

פעם אחת שאל איש אחד את רבינו הן אמרו חכמינו זכרונם לברכה משמתו חגי זכרי' מלאכי נסתלקה רוח הקודש מישראל (סוטה מ"ח) ועתה ראה ראינו כי רבינו מגיד עתידות ורוח קדשו מצוי אצלו בכל עת שידבר. השיב רבינו הקדוש הנה כתיב וישלח יעקב מלאכים מפירש רש"י ז"ל מלאכים ממש ולכאורה קשה האם חסרו ליעקב עבדים ומשרתים עד

לגאון ר' יואל זכר צדיק לברכה אבל לא אמרו בתוספות (תמורה כ"ו ריש עמוד א') שכל שאין הסיפא סותרת לרישא ויכולים לפרש הסיפא שתהיי כמו הרישא אז גם ר' יוסי מודה לר' מאיר שתפוס לשון ראשון. ויען הגאון ר' יואל זכר צדיק לברכה ויאמר כן. אמר רבינו אם כן מאיר יפרש ותהיי הלכה כר' מאיר שהאיש ההוא יושע תיכף ומיד. שאמרו חכמינו זכרונם לברכה אם אין קמח אם אין פרנסה חס ושלום בוודאי שאין תורה אין אדם יכול ללמוד התורה הקדושה שנצרך לזה הרחבת הדעת. וכיון שכן רבש"ע אם אין תורה אם רואה אתה שאין תורה שיהודיך הקדושים אין לומדים תורתך זהו לא מרוע לבב חס ושלום כי אם בשביל שאין קמח תן להם פרנסה וילמדו תורתך הקדושה:

כי יצפנני בסוכו

פעם אחת היתה שנת מגיפה רחמנא ליצלן וביחוד בעיר טיסמניץ רבו המתים במגיפה ובא לפני רבינו הרב החסיד ר"מ קאנער ז"ל אמר לו רבינו כי ידור עם כל בני ביתו בסוכה דכתיב (תהלים כ"ז) כי יצפנני בסוכו ביום רעה יסתירנו בסתר אהלו וגו' (ספר

אין קמח וכיון שמתבטל אתה מדברי תורה פרנסתך מסתלקת השיב האיש הן כמו כן אמרו חכמינו זכרונם לברכה אם אין קמח אין תורה וכיון שאין לי פרנסה איני יכול ללמוד. בינתיים בא להיכל קדשו של רבינו הגאון המפורסם מוהר"ר יואל אשכנזי זכר צדיק לברכה האב בית דין דקהילת זלוטשוב ומיד כשנגש לקבל שלום אמר לו רבינו הלכה כדברי מאן. ולא ידע הגאון ר' יואל זכר צדיק לברכה כוונת רבינו. פתח רבינו ואמר הן פליגי ר' מאיר ור' יוסי אי תפוס לשון ראשון או תפוס לשון אחרון (נדריים כ"ו ע"א) ומעתה מאיר שואל הלכה כמאן. אמר הגאון ר' יואל זכר צדיק לברכה בכל מקום הלכה כר' יוסי דנימוקו עמו. אמר לו רבינו לאיש שבא בבקשתו השומע אתה גם הרב מזלוטשוב אומר שאתה תתחיל ללמוד והי' יזמין לך פרנסתך כי ר' יוסי הוא האומר הכל הולך אחרי החתום והן סיימו במשנה שם באם אין תורה אין קמח. והתחיל האיש לבכות ולהציע לפני רבינו מצבו איך שאין לו אפילו פת חריבה למענו ולבני ביתו ואין ביכלתו לצמצם מחשבתו לעיין באיזה ספר מחמת רוב הדאגה. נענה רבינו ואמר

מעשה יחיאל מהגאון החסיד
מניזנוב זכר צדיק לברכה):

מתנגד לדרך החסידות

מחסידיו המובהקים של רבינו הקדוש היה החסיד המפורסם ר' בצלאל מלבוב זכר צדיק לברכה והיה לו אח הוא הרב ר' ליפא זכר צדיק לברכה שהיה מתנגד לדרך החסידות וכלתה נפש אחיו הר' בצלאל לקרבו לחסידות. פעם אחת הציעו לפני ר' בצלאל שידוך עבור בתו מפרעמישליין בחור בר אוריין. בקש ר' בצלאל את אחיו ר' ליפא שיסע עמו לפרעמישליין לבחון את החתן המדובר לו. אמר לו ר' ליפא שיסע עמו רק באופן שלא יוליך אותי להר"ר מאירל. ויהי בבואם לפרעמישליין הלך הר' בצלאל מיד לרבינו הקדוש ושאל בעצתו על דבר השידוך שהציעו לפניו אמר לו רבינו שאל יעשה שידוך זה ולא הוצרך עוד לבחון החתן אחרי שכבר הסכים בדעתו שאל ישדך בתו לו אבל לאשר ר' בצלאל חפץ לשבות אצל רבינו לא אמר לאחיו ר' ליפא כי כבר הסיח דעתו משידוך זה למען השהותו עוד בפרעמישליין. ור' ליפא ישב באכסניא שלו ולמד בשקידה כדרכו ויחכה עד אשר יקראו לו לנסות הבחור:

ובערב שבת שלח רבינו הקדוש את משמשו ארי' ויאמר לו לך להאכסניא שר' בצלאל מתאכסן שם ואמור לאחיו שבא עמו שיבא כעת לקבל שלום. וילך המשמש ויגד לר' ליפא דברי רבינו. ויאמר ר' ליפא אלך לקבל שלום אבל אין רצוני לשבות אצלו כי אם כשיהיה בעזרתי בדבר התאמצותי בלבוב בכל ערב שבת לגרש הנשים היושבות בשוק מוכרות פירות ולחמים לבל יאחרו הדלקת נרות שבת בזמנו ולכן יפקוד על אנשי שלומו בלבוב שיסייעו בידיו לגרשן בחזקה. וכבואו לפני רבינו הציע לפניו דבר זה ויען לו רבינו הקדוש הנה מצינו בתורה בפרשת בשלח בפרק י"ז כאשר צעק משה עוד מעט וסקלוני לא אמר לו ה' צא הלחם נגדם רק אמר עבור לפני העם גוי וכן מצינו בפרשת ויחי שאמר יעקב אבינו עליו השלום אשר לקחתי גוי בחרבי ובקשתי ותרגום אונקלוס בצלותי ובבעותי אמור מעתה כי המלחמה לא תפעול מאומה אך התפילה לאל בורא עולם בזה הלשון רבש"ע אני הולך לעשות רצונך אתה תהא בעזרתי למען כבודך, ויהיו כולם מקשיבים לקולכם. ואם תלחמו נגדם יוכל להיות חס ושלום חילול השם אם יעמדו כנגד ויצליח

לברכה המכתב הזה הוא ביד הרב
החסיד מורינו ורבינו הרב רבי
משה אהרן קאווע נ"י ובטובו נתן
לי להעתיקו וזה לשונו הטהור של
רבינו :

מכתב רבינו מכתב יד קדש

בעזרת ה' יתברך ה' ברחמיו ישפות
חיים ושלום להרב החשוב כבוד
הרב החריף ובקי המפורסם בדור
ומוכתר בכסא הרבנות בעיר ואם
בישראל כש"ת מוהר"ר שמחה נתן
אב בית דין דקהילת לבוב ואגפ"י :
הנה אשר הוד מעלת כבוד תורתו
הקדושה מבקש. הרבה מזה לדבר.
ויעיינו מר מעלת כבוד תורתו
הקדושה באלשיך הקדוש בסגנון
אשר אלישע הנביא לא דיבר רק
עם אשה אחת וד"ל. וכזה כתבתי
להרב המגיד הגאון דקהילת בראד
גם כן אשר ביקש עבור ענין כזה.
וגם הרב מזבאריז כתב אלי
מליצה. והשבתי להם, אמרו אלא
מאי אלישע דיבר. והשבתי שיעיינו
שם. רק זאת מסרתי איזה דברים
למוכ"ז וה"י רוב שלום. ואך
מבוקשי אשר יתחזקו בעבודת
השם יתברך לצורך הכלל ופרט כי
השעה צריכה לכך. וידרוש בשלום
כל הנכבדים. וחזקו ואמצו (כאן
נטשטשו מלות אחדות) כי עיקר
הכל יראת ה' היא אוצרו. יתברך

מעשה שטן. הדברים נכנסו ללב ר'
ליפא ונתדבק ברבינו כל ימי חייו
(ספורי יעקב) :

אנשים ונשים בערבוביה

ורבינו הקדוש היה מוסיף והולך
בעבודתו הקדושה בהתבודדות
ודבקות ה' והעם מרבים לבוא
והוכרחו לפעמים לחכות שבועות
שלמים עד שזכו לגשת אל הקודש.
ופעם אחת בא חסיד אחד לקבל
מרבינו ברכת פרידה טרם נסעו
לארץ הקודש וירא שבאכסדרה
שבבית רבינו עומדות הרבה נשים
אשר צבאו על פתח ^{החכמה} אהלו וגם
אנשים הרבה נדחקו לבוא לפני
רבינו. וסיפר החסיד לרבינו כי
לפני פתח ^{החכמה} חדרו עומדים אנשים
ונשים בערבוביה. ויתן רבינו צו
שלא ליתן יותר לבא לפניו שום
אשה ומני אז לא באה עוד שום
אשה להציע בעצמה בקשתה לפני
רבינו כי אם הוכרחו הנשים
לשלוח בקשותיהן ע"י בעליהן או
מכירה. נשים חשובות וחסידות
מגדולי היחס השתדלו שתנתן להן
רשות לגשת בעצמן אל הקודש
אבל רבינו לא הסכים עוד לצאת
מגדרו מהרבה טעמים כמוסים
עמו. ובענין זה יש מכתב מיד קדשו
שכתב לגאון המפורסם מוהר"ר
שמחה נתן עלינבערג זכר צדיק

מאד"ה (מאדון השלום) ומנאי השפל באמת הקי מאיר בהמנוח זכרונו לברכה לחיי העולם הבא: ¹²³⁴⁵⁶⁷אל הר וממערה למערה וכו'. ומספר הגלגולים שם נראה שלכן היה אלישע מתחבא בהרים שלא יסתכלו בו בקירון פניו. הנה מעין דוגמא של מעלה רבינו הקדוש המפורסם בצדקת פזרונו היה זמנים הרבה בהתבודדות גמורה שלא ראה שום בן אדם ולא נתן לשום איש לבא לחדרו ודרך הכותל היה משיב לאנשים שונים (יעוין במרגניתא דר' מאיר בלקוטים לתענית כ"ד):

כתלמידו של אליהו

כמה רב כחו של רבינו הקדוש המאיר באור תורתו וקדושתו שהבהיקו פניו כפני מלאך אלהים ¹²³⁴⁵⁶⁷וזכה לכמה מדריגות רמות ונשגבות עד שהתדבק במדת תלמידו הגדול של אליהו שנאצל לו פי שנים מרוח רבו וכמבואר בספר הגלגולים מהאריז"ל פרק ל"ה ^{אוצר החכמה} שאלישע זכה לקירון פנים מש"ע נהורין (יעוין בעץ חיים שער א"א פרק טו' ושער הסליחות פרק ח' ובאור החיים הקדוש פרשת ואתחנן פרק ד' פס' ל"ט) ולכן אמרו רז"ל כמו שהביא מרן האלשיך הקדוש (שהזכיר רבינו) במלכים ב' ד' שכל שאר נשים שהיו מסתכלות בו נבהלו מבהיקות אור פניו ועוד הביא שם מרבותינו ז"ל שכל אשה שהיתה רואה אותו היתה מתה וכו' עיין בדבריו הקדושים ומקור מקומו טהור שזה מבואר בפירקא דר' אליעזר (פרק ל"ג) ובילקוט שמעוני (מלכים ב' ויהי היום ויעבור אלישע גוי) ר' יהושע בן קרחה אומר מכח הצדקה המתים עתידין להחיות בא וראה מאלישע בן שפט

מרפא מצרעת

והביא בספר שיחות צדיקים כי בעוד שבאו נשים בבקשותיהן לפני רבינו הקדוש נסעה אשה עשירה לפרעמישליין ובאה לפני רבינו בבכי גדולה כי נצטרעת רחמנא ליצלן וכבר היתה אצל הרבה רופאים ואין מושיע לה. אמר לה רבינו מדוע תפרת בשבת. ונבהלה האשה ותשתומם. אמר רבינו. מאיר אינו אומר שקר. התחילה האשה לבכות ותאמר בעלי לא היה בביתו כמה שבועות ובערב שבת אחרי הדלקת הנרות בא וחפשתי כותונת בעדו והיה הקאלנער קרוע מעט ותקנתי אותו וכעת היא מבקשת שיתפלל רבינו הקדוש

שהשם יתברך ימחול לה ותתרפא. ^{למחלתו} המים נשארה ידה מצורעת. באה
 אמר רבינו להמשמש שלו ארי' לך
 וקרא לי הנה את יוסלי החייט
 וכבא יוסלי החייט אמר לו רבינו
 הן באת בקובלנא אלי שצריך אתה
 להשיא בתך הבתולה. אמר החייט
 הן. אמר רבינו כמה התחייבת ליתן
 נדוניא לבתך. השיב שני מאות
 ר"כ. אמר רבינו להמשמש קח
 קולמוס ועשה חשבון והתחיל
 המשמש לכתוב בתוך כך בא אברך
 אחד מלכוב אמר רבינו האברך
 הזה יעשה החשבון התחיל האברך
 לכתוב שני מאות ר"כ נדן ועל
 בגדים גם כן מאה ר"כ. אמר
 רבינו לאשה המצורעת תני שלוש
 מאות ר"כ ותהי' לך רפואה.
 אמרה ^{האשה} שני מאות ר"כ יש
 לי אצלי אלך ואקח בהלוואה עוד
 מאה ר"כ ואתן. הסכים רבינו
 הלכה ונתנה כל הסכום. אמר
 רבינו ביום מחר תלך לרחוץ בנהר
 וקחי עמך את הכלה שתרחץ עמך.
 נתיירא החייט פן תזיק הרחיצה
 לכלה חס ושלום הרגיש רבינו את
 מחשבתו והבטיחו שלא יזיק לה
 כלום ואמר לאשה הזהרי שאחר
 הרחיצה לא תביטי על בשרך. ביום
 מחר הלכה האשה עם הכלה
 לרחוץ בנהר ונדמה לאשה בשעת
 הרחיצה כמו עורה נפל ממנה
 למים ותבט על ידה וכשעלתה מן

הרב "שם בן נח"

עוד הביא שם, בעיר טשערנאוויץ
 היה שוחט ובודק שמו ר' צבי
 שהיה איש כשר ומכניס אורחים
 ולא היו לו בנים והיה רגיל לנסוע
 לרב הגאון הקדוש ר' אברהם דוד
 מבוטשאטש זכר צדיק לברכה
 ולרבינו לפרעמישליין ודרכו היה
 שנסע מביתו לבוטשאטש והיה
 אומר להגאון הקדוש מבוטשאטש
 כי נוסע הוא לרבינו כי היו אוהבים

ליסע לרבי החדש. השיב לו רבו אין אני מכיר אותו וכעת הלך למלחמה אבל בעת שיחזור מהמלחמה ¹²³⁴⁵⁶⁷אח"ח אעשה עבורו סעודת ערב ואדבר עמו ואדע מה מהותו ואומר לך. וכן היה כשחזר מהמלחמה בקש שם בן נח את אברהם לסעודת ערב ובבוקר כשבא מלך סדום אל רבו "שם בן נח" אמר לו רבו לך אליו כי הוא אש להבה. ויאמר לו מלך סדום אל אברם תן לי הנפש והרכוש קח לך היינו תן לי בן ואני אתן לך רכוש גדול ויאמר אברם אל מלך סדום הרימותי ידי אל ה' וכו' אם מחוט ועד שרוך נעל ולא תאמר אני העשרתי את אברם פירוש שהעשרת את מאיר (יתכן שכוונתו הקדושה נרמזת בפסוק שאברם ר"ת רבינו מאיר ברבינו ארון) רק אשר אכלו הנערים וחלק האנשים אשר הלכו אתי המה הגבאים הם יקחו את חלקם. ובבואו לבוטשאטש וסיפר להגאון הקדוש בעל דעת הקדושים זכר צדיק לברכה הדיבורים ההם וכשהגיע לויאמר מלך סדום אל אברהם תן לי הנפש והרכוש קח לך התחיל הגאון הקדוש מבוטשאטש במעט שחוק עד כאן לשונו:

זה את זה מאד. פעם אחת נטל רשות מהגאון הקדוש מבוטשאטש לנסוע לפרעמישליין כדרכו אמר לו הגאון הקדוש זכר צדיק לברכה כשתחזור מפרעמישליין תבוא אלי לספר לי שיחתו כי אהב לשמוע שיחות רבינו הקדוש. כבוא ר' צבי לפרעמישליין רצה לכנוס לרבינו אבל הגבאים לא הניחו אותו רצה ליתן להם מעות ולא הועיל כלום לאחר ימים עלה בידו להיכנס ודיבר עמו ונטל רשות לחזור לביתו תבעו הגבאים אותו שיתן להם מעות ולא רצה ליתן להם יען שלא היו מניחים אותו להכנס מקודם ראה רבינו הקדוש שהגבאים תובעים אותו ואינו רוצה ליתן להם אמר לו רבינו בא נא אלי ושמע היה מלך סדום שהיה בעל קומה גדול עד לתקרת הבית וגם עב עד שלא יכול לכנוס בשני דלתיים כל בשר טריפה מעיר טשערנאוויץ היה יכול לכנוס לבטנו ולמלך סדום לא היו לו בנים והיה נוסע בכל פעם להרבי "שם בן נח" והוא היה עושה פדיונות אבל לא הועיל. אחר כך שמע מלך סדום שקם רבי חדש הוא "אברם בן תרח" ובא המלך סדום לרבו "שם בן נח" להתייעץ עמו אם

פרק ו'

אוצר החכמה

פנקס פתוח ¹²³⁴⁵⁶⁷

חיותנו עתה שמצווה להעתיק הפתקאות לפנקס ויתפלא על זה מאוד בידעו כי באותן הקוויטליך אין שום דבר תורה אך בקשות מאנשים שונים דברים גשמיים בריאות הגוף הצלחה וכדומה וכי מה צורך יש לדורות לכתוב כל זה בספר ובעוד שהוא שוכב ומהרהר למצוא כוונת רבינו והנה שומע הוא דפיקה בדלת חדרו והגבאי ארי' בא לאמר לו שילביש עצמו מיד כי רבינו קורא אותו:

לבש הרב הקדוש ר' אברהמטשי ¹²³⁴⁵⁶⁷ זכר צדיק לברכה עצמו בזריזות ובא לחדרו של רבינו ומצא את רבינו עומד ומחכה לבואו ויאמר לו אברהמטשי אברהמטשי מהרהר אתה אחר רבך אמרתי כי נאמן בייתי אתה ועתה הנך מהרהר על התנהגותי אין זה דרך אמת של תלמיד מובהק והחל לייסרו בדברים. אחרי זמן מועט אמר לו בא הנה אברהמטשי בני ואגלה לך טעמי ונמוקי הנה זקנתי ונחליתי ולא ככחי אז כחי עתה להתפלל בעד כל אדם מישראל המשתף אותי בצערו וירא אנכי פן ישנם

ויהי לעת זקנת רבינו העתיק מטעמים כמוסים משכנו ממקום אבותיו ^{אוצר החכמה} בפרמישליין לעיר מיקליוב ¹²³⁴⁵⁶⁷ ונהג שם נשיאותו בשמו הטהור מאיר בהרב זכרוננו לברכה לחיי העולם הבא ממיקליוב. ושמעתי מפי הרה"ג ר' נחום בורשטין זכר צדיק לברכה אב בית דין דקהילת נאדבורנא ששמע מפי חתנו הרב הקדוש ר' אברהם חיים זכר צדיק לברכה שמילא אחר כך מקומו במיקלאייוב שכאשר קרבו ימיו של רבינו הקדוש ונחלש מאוד קרא אותו ואמר לו אברהמטשי בני קח ע"ב קונטרסים נייר חלק ותן לכרוך אותם יחד לפנקס וכאשר אשלח לך קוויטל שאקבל מאנשים הבאים אלי תעתיק כל מה שכתוב בו ככתבו וכלשונו לזה הפנקס. ויעש כן הרב הקדוש ר' אברהמטשי ממיקליוב אם כי לא הבין כוונתו הקדושה ותן ע"ב קונטרסים לכריכה והעתיק שם כל הכתוב בקוויטלך ששלח לו רבינו. פעם אחת שכב הרב הקדוש ר' אברהמטשי בלילה על מטתו לנוח עצמו מעבודתו הקדושה ורעיוניו על משכבו סליקו מה זה דרכו של

משתוקק הוא לקבל פני הרב במוקדם. הלך הרב הקדוש מצנו מיד לקבל פני רבינו ואחר אשר השתעשעו יחדיו אמר רבינו להגאון הקדוש מצנו צאנזער רב הלא אתם מהבית דין הגדול על כן אמרו נא אם צריך מאיר לדור בדירות קטנות כאלו האם אינו ראוי שידור בדירות גדולות ונכבדות מאלו? הגאון הקדוש מצנו לא הרגיש כרגע כוונתו הקדושה וע"כ השיב בוודאי מן היושר שידור בדירות יותר מרווחות ונאות. ויאמר לו רבינו אם אתם אומרים כן כדבריכם יהי, ותיכף הרגיש הגאון הקדוש מצנו עומק כוונתו ואמר כוונתי אך שיהיו לו דירות מרווחות בעוה"ז ויאמר לו רבינו הקדוש הדבר אין להשיב עוד כי חפצתי רק את הסכמתכם ואם כבר הסכמתם בוודאי כן יהי (עשר עטרות):

עניי ארץ ישראל

אחרי כן בא חסיד אחד מכפר הסמוך לצ'רנוביץ שהיה רגיל לבוא לרבינו כפעם בפעם וכאשר הגיש לפני רבינו ונתן לו הפתקא כהרגלו הניח רבינו הקדוש ראשו על ידיו ויתעמק במחשבותיו לערך חצי שעה ואחר כך אמר לאיש ההוא דע כי אתה בצרה גדולה וצריך אתה

אנשים המהנים אותי מממונם ואינם מקבלים ממני שום טובה לחולשת כח ורפיוני מעבודת השם יתברך ובכן יהיו הדמים- בקשותיהם לזה הפנקס, ואותו יתנו עמי לקבר כאשר אשכב עם אבותי למען שאם יש אחד מהם שלא קיבל ממני טובה בעוה"ז אשתדל בכל כחי להיטיב לו בעוה"ב:

דירות מרווחות

וסיפר הרב הצדיק ר' ברוך מגארליץ זכר צדיק לברכה בנו של מרן הגאון הקדוש ר' חיים מצנו זכותו יגן עלינו שבילדותו נסע אביו הצדיק עמו לרבינו הקדוש וכאשר היו עוד איזו פרסאות רחוק מהעיר הרגיש רבינו שהרב הקדוש מצנו נוסע אליו ואמר להגבאי שלו רב גדול וצדיק בא עתה אלי לך תיכף אל האכסניה ושאל אם בא איזה רב לכאן. הלך הגבאי ואמרו לו כי לא בא שום רב. אחרי שעות אחדות שלח עוד הפעם את הגבאי ואז כבר בא הגאון הקדוש מצנו ושאל אותו הגבאי מי הוא אם הוא רב. וישאל הגאון הקדוש מצנו את הגבאי מדוע עצמה תשוקתך כ"כ לדעת מי אני ויספר לו הגבאי כי רבינו שלח אותו לשאול על זה כי

לך שליחות ממני. וידעתי כי תבוא ביום ה' בערב לצירנוביץ ובטח תאבה מקודם לנסוע לביתך לכפר הסמוך לצירנוביץ ואחרי השבת לנסוע לסאדיגורא על כן גוזר אני עליך שעוד באותה לילה תסע לסאדיגורא ובערב שבת קודש בבוקר תלך ותמסור השליחות להרב הצדיק ר' ישראלטשי. וכן תאמר מאיר האט צו אייך בעפויילען מיט דעם לשון אונזערע פעססער האט מען שוין אונטערגעשריבען צו גיין פריי אויף אלע גרעניצען. אמת אויף אייך ווארטען אכט הונדערט טויזענד נשמות אקעגען צו גיין אבער אויף מאירן ווארטען פיעל מעהר נשמות. נאר מאיר'ס פאסס גייט אויס פריהער פון אייערען [מאיר יש לו ציווי אליך בזה הלשון חביות שלנו כבר נחתם שילכו לשחרור על כל הגבולות. אמת אליכם מחכים שמונה מאות אלף נשמות לקראתכם, על מאיר מחכים הרבה יותר נשמות, החביות של מאיר אוזלים לפני שלך]:

כשמוע החסיד השליחות ההיא נתחווירו פניו ואימה אחזתו להיות הוא המביא בשורה כזו לרב הקדוש מרוזין והתחיל להתנצל לפני רבינו שאי אפשר לו לקבל

לרחמים מרובים אמנם יש עצה להצילך בהיות כי מדי שנה בשנה אני שולח לעניי ארץ ישראל שבע מאות ושנים אדומים מנין תיבת שבת, החצי אני שולח לפני חג הפסח והחצי לפני ראש השנה והנה עתה כבר לפני הפסח והגיע הזמן שאשלח המעות ולעת עתה אין לי אף פרוטה ובכן תן שלוש מאות חמשים ואחד אדומים לשלוח לארץ ישראל ועל ידי זה תנצל מכל רעה העתידה לבוא, רחמנא ליצלן. אמר האיש ההוא בטח רוצה אני לעשות כרצון רבינו אין אתי סכום כזה אסע ללבוב ואלווה שם זה הסכום ואביא. אמר לו רבינו אם אין לך לא יהי פדיוןך בכסף יש לי עצה אחרת למענך שתסע בשליחות בשמי להרב הקדוש מרוזין שהוא כעת בסאדיגורא ועל ידי זה תפטר מלתת הסכום הנזכר:

מיד הסכים החסיד להיות שליח מרבינו להרב הקדוש מרוזין זכר צדיק לברכה ושמח לבו על הזדמנות זו כשהיא לעצמה לזכות לבא לפני ולפנים לדבר עם הרב הקדוש מרוזין ולומר לו שליחות בשם רבינו. אמר לו רבינו תסע ישר מפה לסאדיגורא וכבואך שם תסע לחצר הרב הצדיק ר' ישראלטשי ותאמר למשמשיו שיש